Faun rapport 010-2015 Oppdragsgiver: ValHal elgregion

Aldersregistrering og bestandsvurdering av elg og hjort i ValHal etter jakta 2014

Magnus Stenbrenden

Faun
-vi jobber med natur

DNV

NORSK AKKREDITERING
MSYS 004

Forord

Takk til ValHal elgregion v/Petter Owesen for oppdraget med å utarbeide en ny rapport om elg og hjort i regionen etter jakta 2014.

Takk også til alle kommunene som trofast benytter Faun til aldersbestemming av felte dyr, og til alle jegere som hvert år bidrar til innsamling av tenner til dette formål.

Som tidligere er det spennende å følge utviklingen over tid, og det er alltid interessant å få et nytt år med nye resultater å føye til tidsrekkene med data. Selv om årets rapport neppe inneholder store overraskelser, håper vi den vil inngå som en ny og verdifull del av kunnskapsgrunnlaget, som igjen bidrar til å legge føringene for elg- og hjorteforvaltningen i ValHal.

Fyresdal 26.05.2015

Magnus Stenbrenden

Forsidefoto: To hjortekoller med kalv på saltstein i Fyresdal sommeren 2014 (Faun Naturforvaltning AS).

Faun rapport 010-2015:

Tittel:	Aldersregistrering og bestandsvurdering av elg og hjort i ValHal etter jakta 2014
Forfatter:	Magnus Stenbrenden
ISBN	978-82-93373-27-8
Tilgjengelighet:	Fritt
Oppdragsgiver:	ValHal Elgregion
Prosjektleder:	Magnus Stenbrenden
Prosjektstart:	01.03.2015
Prosjektslutt:	05.06.2015
Referat:	Aldersregistrering av skutte elg i ValHal etter jakta 2014 er gjennomført. Det er gjort beregninger av utviklinga i tetthet, produksjon og struktur i elgbestanden for perioden 1996-2014. Elgtettheten etter jakta 2014 er beregnet til i overkant av 1 800 elg. For ValHal sett under ett, ble det i 2014 observert ca. 1,6 ku per okse. Bestandskondisjonen er samlet sett på et brukbart nivå, og har de siste år vært relativt stabil. Utviklingen i kalvrater er særlig positiv i «Øvre ValHal», og både kalv- og tvillingraten var her i 2014 på et rekordhøyt nivå.
Sammendrag:	Norsk
Dato:	05.06.2015
Antall sider:	30 + vedlegg

Kontaktopplysninger Faun Naturforvaltning AS:

Post:	Fyresdal Næringshage 3870 FYRESDAL
Internet:	www.fnat.no
E-post:	post@fnat.no
Telefon:	35 06 77 00

Kontaktopplysninger forfatter:

Navn:	Magnus Stenbrenden
E-post:	mst@fnat.no
Telefon:	98 43 10 30

Innhold

Sammendrag 5
Materiale og metode 6
Materiale 6
Metode 7
Resultater elg 8
Avskyting i hele ValHal i perioden 1996-2014 8
Utvikling med alder 9
Elgtetthet og kjønnsforhold 12
Bestandskondisjon 14
Resultater hjort 16
Regioninndeling 18
”Valdres” 18
”Hallingdal” 21
”Øvre ValHal” 24
Diskusjon 27
Konklusjon 30
Vedlegg 1. Sett elg i ValHal fordelt på kommuner

Sammendrag

Elgtetthet og bestandsstruktur

Elgtettheten etter jakt i 2014 er beregnet til i overkant av 1 800 elg. Etter flere år med en svakt, men gradvis redusert elgtetthet, indikerer årets beregninger en marginal tetthetsøkning fra forrige år. Også «sett per dag» verdien viste en oppgang i 2014, til 0,44. For ValHal samlet er dette den høyeste verdien siden 2008.

Bestandskondisjon

Både tvillingraten og kalveraten viser i det store og hele en positiv trend gjennom perioden 1996 frem til i dag. Den positive trenden var særlig markert i perioden frem til 2008. De siste årene har både kalv- og tvillingraten vist tegn til stabilitet, og i 2014 ble det observert en kalvrate på 0,69 og en tvillingandel på 19 % (1,19 kalv per kalvku). Slaktevektene for kalv og ungdyr har i hele perioden 1997-2014 ligget nokså stabilt, med tendenser til noe høyere vekter rundt årtusenskiftet. Snittvektene var i 2014 på hhv. 61 og 122 kg for kalv og ungdyr.

«Regionene»

De siste årene har elgtettheten, målt som sett per dag, vært på et relativt jevnt nivå i alle regionene. Både «Valdres» og «Øvre ValHal», har over tid hatt en positiv utvikling i kalvratene gjennom perioden, mens verdiene i «Hallingdal» har ligget på et noe lavere, men nokså stabilt nivå. Særlig i «Øvre Valhal» var kalv- og tvillingraten på et svært godt nivå i 2014, med en kalvrate på 0,9 og en tvillingandel på 37 %. Dette trekker også opp «sett per dag» verdien, som i 2014 var på 0,55 i denne regionen. I «Valdres» og «Hallingdal» ble det sett hhv. 0,41 og 0,44 elg per jegerdag.

Jaktuttak 2015

Vi har for 2015 anbefalt et jaktuttak på om lag 650 elg for ValHal samlet. Dette tilsvarer en økning på ca. 50 dyr sammenliknet med jaktuttaket i 2014. I Flå, Nes og Sør-Aurdal kan avskytingen holdes stabil, eller svakt redusert (Flå). I de resterende kommuner kan avskytingen etter vår oppfatning opprettholdes, eller økes noe. I Vang og Hemsedal spesielt, men også i Vestre-Slidre og Gol, er både elgtetthet og kalvrater opprettholdt på et høyt nivå, og et noe økt jaktuttak bør vurderes.

Hjort

Fellingstallet for hjort i ValHal, stiger i om lag samme takt som for «Østlandet» for øvrig. Selv om det ikke ble ny fellingsrekord i 2014, ble jaktuttaket opprettholdt på samme nivå som i 2013. Vi anbefaler fremdeles å opprettholde jakttrykket, og at man utnytter hjorten fullt ut som jaktobjekt. For å bevare en attraktiv hjortebestand med et høyt innslag av store bukker, kan en forsøke å tilstrebe et relativt jevnt uttak av hann- og hodyr i årene som kommer.

Tettheten av hjort er i de fleste kommuner relativt sett lav, og en bestandsrettet forvaltning er derfor fortsatt utfordrende. Dette kompliseres også av at tettheten av dyr er ujevnt fordelt. Vi ser imidlertid ingen grunn til å innføre store endringer i dagens forvaltningspraksis av hjort.

Materiale og metode

Materiale

Bare data fra ”ValHal” – valda er tatt med, det vil si hele Hemsedal, Gol, Vang og Vestre Slidre kommuner. I Sør-Aurdal er alle valda unntatt ”Bagn Øst” og ”Buvass-Øyvass” med. I Nord-Aurdal er følgende vald med: Liaskogen/Liaåsen, Ulnes sameige, Vestringsbygda sameige, Hådem/Åbjør, Svennes sameige, Ulnes/Svennes heimås, Lo heimås og Svennes sameie vest for Tisleia. I Flå er valdet Flå Østre-Vassfaret-Kolsrud med, i Nes er valda ”Østsiden Storvald ” og ”Vardefjell” (ligger også i Gol) med.

Aldersregistrering

Aldersregistreringen skjer ved hjelp av tannsnitt. Kalken i de innsamlede tennene blir fjerna ved å sette tennene i 5 % saltsyre (HCl). Tennene blir da myke. For å fjerne syrerester fra tennene blir de satt i rennende vann minst 1 døgn. Det blir så tatt snitt (tykkelse mindre enn 40 tusendels millimeter) på langs av tanna fra nederst på tannrota og ca. 1/3 opp på tannhalsen. Snitta blir farget i Hematoxylin (et fargestoff), lagt på objektglass og alderen blir avlest under lupe. Man kan da lese av ”årringer” i kalklaget (Figur 1).

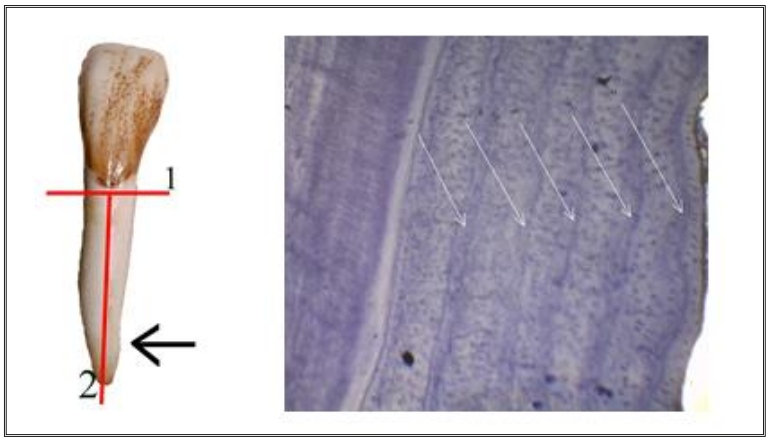

Figur 1. Det er området fra rotspissen og ca. 1/3 opp på tannhalsen som benyttes ved aldersregistreringen (venstre bilde). På ferdig fargede snitt kan man lese av ”årringer” i kalklaget (høyre bilde).

Aldersregistreringene fra ValHal kommer fra noe ulike perioder i de ulike kommunene. For Sør-Aurdal er det data fra 2003. For Vang fra 2000, men i 2000 og 2001 har man bare data for kalver og ungdyr. For Vestre Slidre har vi data fra 1997, men i 1997 er det bare data for kalver og ungdyr. For Nord- Aurdal fra 1999, men for åra 1999-2003 kun for kalver og ungdyr. For Vardefjell Driftsplanområde i Nes og Gol er det data fra 2005 til 14, mens det fra de andre valdene i Nes, Flå og Gol er data fra 2008 til 2014.

Sett elg

Data fra ”sett elg” er hentet fra Hjorteviltregisteret (www.hjortevilt.no) for alle områder i 2014. For Sør-Aurdal har vi fått data direkte fra kommunen for årene frem til 2008. For Hallingdalkommunene ble slaktevekter for kalv og ungdyr direkte oversendt frem til 2008, men er deretter hentet fra Hjorteviltregisteret/innsendte tannkonvolutter. For Vestre Slidre har vi kun noen få kalvvekter fra de siste år.

Snø- og temperaturdata
Vi har hentet data for snødybde hos meteorologisk institutt (www.eklima.no). Dataene er hentet for stasjonen «Ål III» (25320).

Trafikkdrepte og skogavvirkning
Tall for antall trafikkdrepte elg er hentet fra Statistisk sentralbyrå (www.ssb.no).

Metode

Kohortsanalyse
Metoden vi benytter finpusses noe fra år til år. Prinsippet er hele tiden det samme; dersom man ser bort fra migrasjon og naturlig dødelighet vil alle elger med leveområde i ValHal før eller senere bli skutt i ValHal. Dersom man legger til grunn at vi kjenner alderen til alle elger som er skutt i ValHal vet vi i hvilken periode de har levd og hvilken alder de har hatt til ethvert tidspunkt. For årene tidlig i perioden er i praksis alle elger som levde skutt, ergo kjenner vi også bestandens sammensetning. For de siste åra blir beregningene mer usikre siden det fremdeles er elg i live etter jakta 2014! For en grundigere gjennomgang av metodikken henviser vi til rapporten utarbeidet etter jakta 2010[1].

Inndeling av ValHal i regioner
Vi har valgt å dele ValHal inn i 3 ulike områder. De 3 områdene er «Valdres» (Sør-Aurdal, Nord-Aurdal og Vestre Slidre), «Hallingdal» (Flå, Nes og Gol) og «Øvre ValHal» (Vang, Hemsedal + jaktfeltet Granheim/ Skaråsen i Gol). Dette er identisk inndeling med det som er gjort i tidligere rapporter.

[1] Gangsei, L.E. 2011. Aldersregistrering og bestandsvurdering for elg og hjort i ValHal etter jakta 2010. Faun Rapport 022-2011. Faun Naturforvaltning AS, Fyresdal Næringshage 3870 Fyresdal.

Resultater elg

Avskyting i hele ValHal i perioden 1996-2014

Frem til 1999 økte fellingstallet stadig i ValHal og det ble dette året felt 926 elg, noe som er det høyeste fellingstallet man har hatt for Elgregionen samlet. Etter en reduksjon i fellingstall til om lag 600 elg i 2004, har fellingstallet stort sett holdt seg i intervallet 6-700 elg helt frem til siste år. I 2010 og 11 var fellingstallet noe høyere, mens det falt til 596 dyr i 2014.

Det ble i 2014 felt 129 kalv (22 %), 256 okse 1,5 år eller eldre (43 %) og 211 kyr 1,5 år eller eldre (35 %).

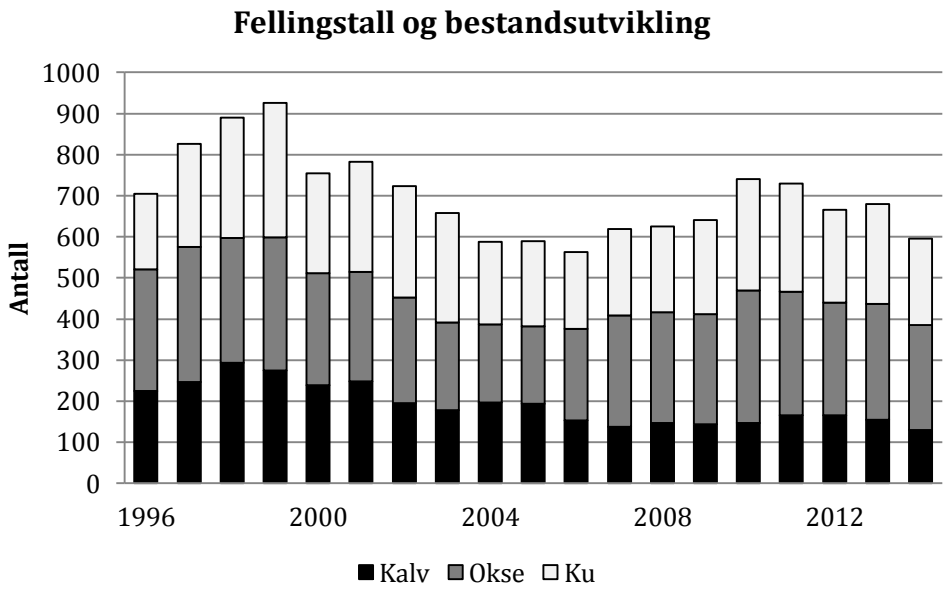

Figur 2. Samlet fellingstall for ValHal i perioden 1996-2014, fordelt på kalv, kyr (1,5 år eller eldre) og okser (1,5 eller eldre).

Utvikling med alder

Oksevekter og gevirstørrelse

Oksene vokser frem til ca. 7-8 års alder, både med hensyn til kroppsvekt og gevirstørrelse målt som antall tagger (Figur 3 og 4). De felte oksene i 2014 (røde kryss i Figur 3), hadde en snittvekt per aldersklasse nært gjennomsnittet for hele perioden vi har aldersdata for, og det samme kan sies om gevirstørrelsen (røde kryss i Figur 4) målt etter antall tagger.

For hele perioden 1998-2014 er den tyngste aldersklassen blant oksene 9,5 år (251 kg, n = 25), med et gjennomsnittlig taggantall på 11.

Vekter og produktivitet hos kyr

Den gjennomsnittlige slaktevekta for kyr stagnerer ved 3 - 4 års alder, og ligger deretter på rundt 170 kg helt frem til den eldste aldersklassen «10,5 år eller eldre» (Figur 5). Den tyngste aldersklassen for kyr, hele perioden 1998-2014 sett under ett, er 8,5 år (176 kg, n = 62). Også for kyrne var snittvektene per aldersklasse i 2014, nær gjennomsnittet for hele perioden med aldersdata (røde kryss i Figur 5).

Gjennomsnittsalder

De felte eldre dyra (2,5 år eller eldre) hadde i 2014 en gjennomsnittsalder for okser og kyr på hhv. 4,2 og 6 år (Figur 6). Dette er nær identisk med forrige års verdier, og snittalderen blant felte eldre dyr må sies å ha vært på et relativt stabilt nivå over tid. En ser likevel tendenser til at snittalderen for både kyr og okser økte noe tidlig i perioden (1998-2003) for deretter å ligge stabilt frem til rundt 2010/11. Siden den gang har snittalderen vist en liten nedgang, tilbake til om lag samme verdier som tidlig i perioden.

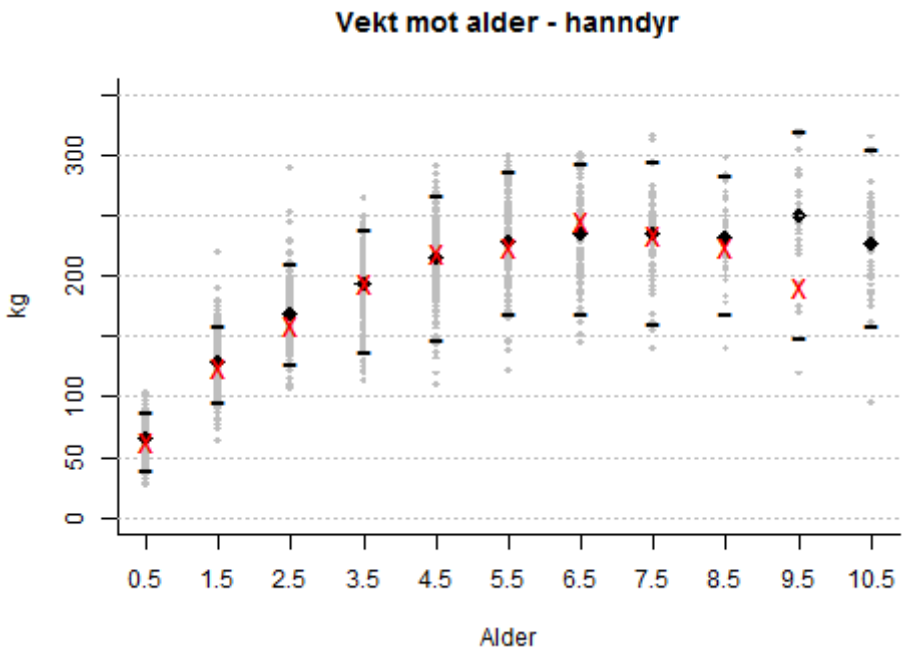

Figur 3. Vekt i forhold til alder for okser skutt i ValHal i perioden 1998-2014 med svarte ruter (n = 3 375). Svarte streker viser øvre og nedre grense for 95 % konfidensintervall for forventa vekt til de samme aldersklassene. Gjennomsnittsvekter for 2014 er vist med (røde) kryss (n = 263). Enkeltindivid med grå punkter.

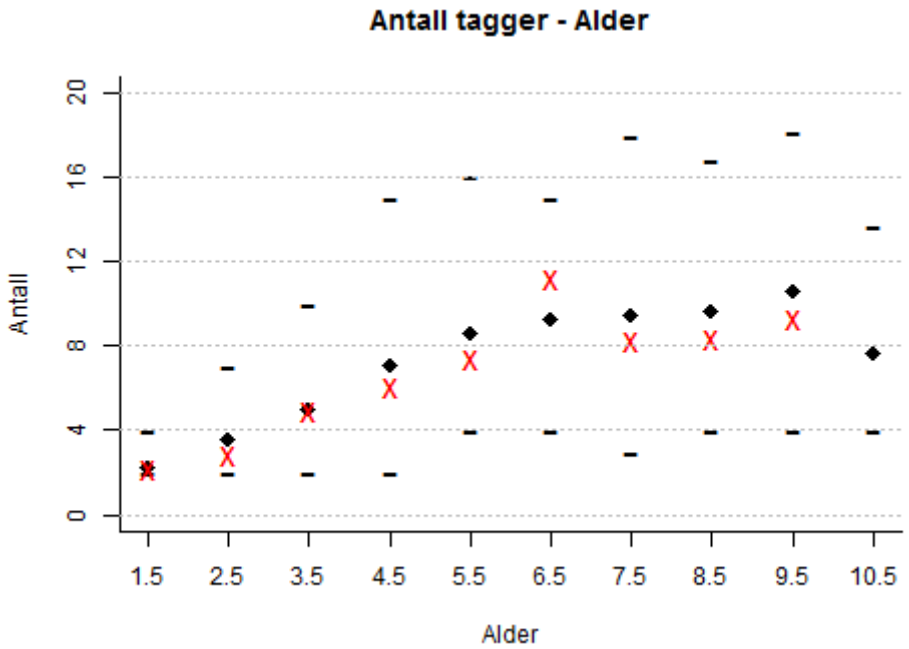

Figur 4. Gjennomsnittlig antall tagger i forhold til alder for okser skutt i ValHal i perioden 1998-2014 med svarte ruter (n = 2 098). 95 % konfidensintervall for forventet antall tagger i forhold til alder med svarte streker. Gjennomsnittlig antall tagger i forhold til alder for okser skutt i 2014 med (røde) kryss (n = 180).

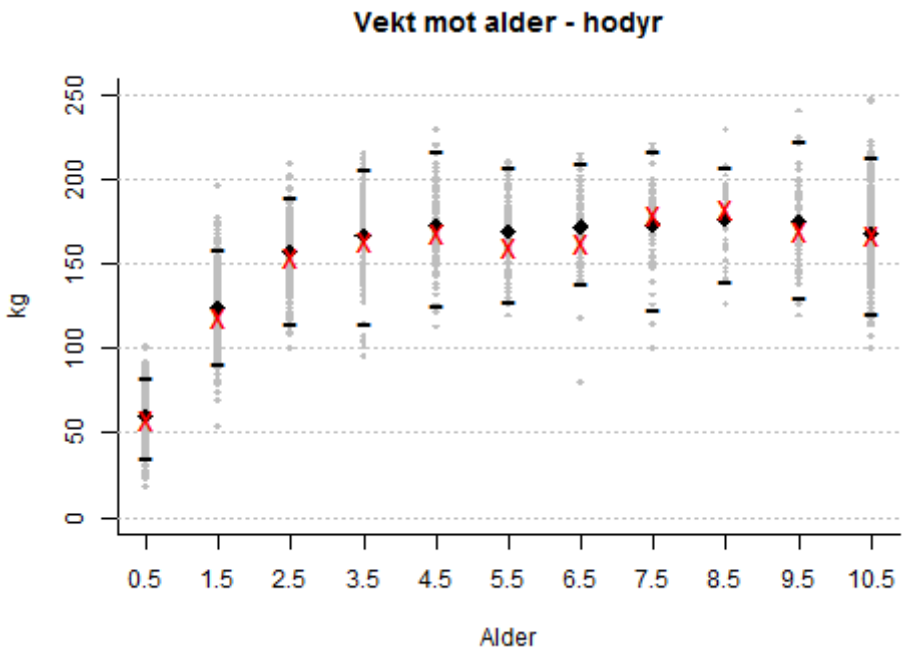

Figur 5. Vekt i forhold til alder for kyr skutt i ValHal i perioden 1998-2014 med svarte ruter (n = 2 958). Svarte streker viser øvre og nedre grense for 95 % konfidensintervall for forventa vekt til de samme aldersklassene. Gjennomsnittsvekter for 2014 er vist med (røde) kryss (n = 213). Enkeltindivid med grå punkter.

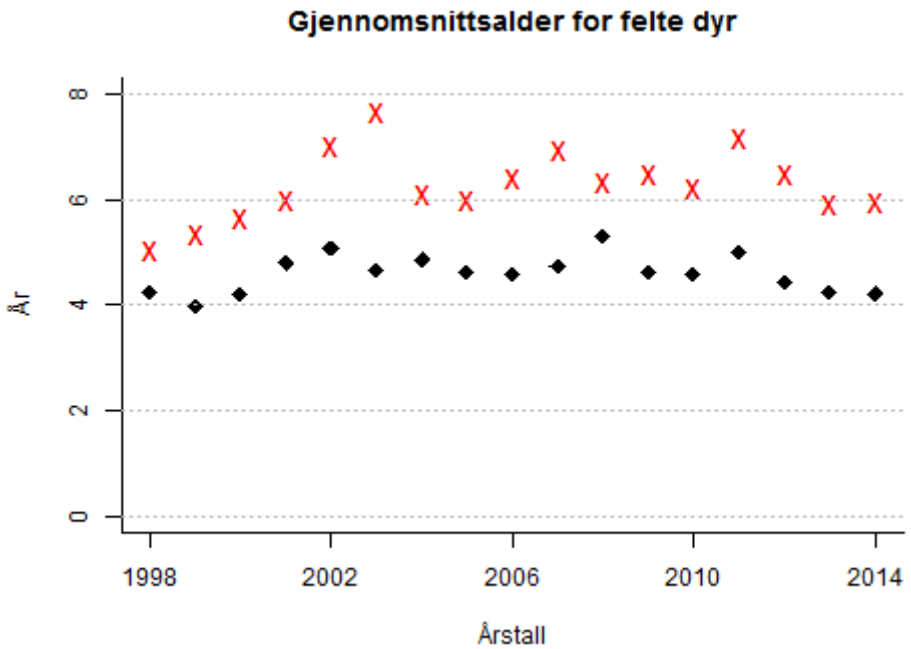

Figur 6. Gjennomsnittsaldere for felte kyr (røde kryss, n = 1 472) og okser (svarte ruter, n = 1 664) minst 2 år gamle felt i ValHal i perioden 1998-2014.

Elgtetthet og kjønnsforhold

Etter jakta 2014 er det beregnet en elgbestand på ca. 1 800 elg for ValHal samlet (Figur 7). Beregningene stemmer godt overens med fjorårets, og underbygger inntrykket av at bestanden har vært holdt på et stabilt nivå de aller siste år. Etter flere år med en svakt, men gradvis redusert elgtetthet, indikerer årets beregninger en marginal tetthetsøkning fra forrige år. Også «sett per dag» verdien viste en oppgang i 2014, til 0,44. For ValHal samlet er dette den høyeste verdien siden 2008.

Vi bemerket i fjorårets rapport at elgtettheten trolig ville holdes nokså stabil med et jaktuttak på drøye 650 elg. Som vist ble jaktuttaket i 2014 redusert til ca. 600 elg (Figur 2). På bakgrunn av dette, og tidligere års erfaringer, ville vi i utgangspunktet forvente en svak økning i elgtetthet for ValHal samlet frem mot neste jakt. Selv om årets beregninger underbygger nettopp dette, er det for tidlig å si om dette stemmer. Naturligvis vil også inneværende års kalvrater kunne påvirke tilveksten av merkbart omfang, enten i «positiv» eller «negativ» forstand.

Frem til 2005 ble kjønnsforholdet jevnet ut, men en har deretter sett indikasjoner på at kjønnsforholdet igjen er blitt noe skjevere. Utviklingen har på ingen måte vært dramatisk og det observerte kjønnsforholdet har siden den gang aldri vært skjevere enn ca. 1,9 ku per okse (Figur 8). I 2014 ble det sett om lag 1,6 ku per okse, altså et noe jevnere kjønnsforhold enn i 2013 (1,8 ku per okse). Med bakgrunn i tidligere års utvikling, og kjønnsfordelingen i jaktuttaket i 2014, forventer vi ingen store endringer i kjønnsforholdet frem mot neste jakt.

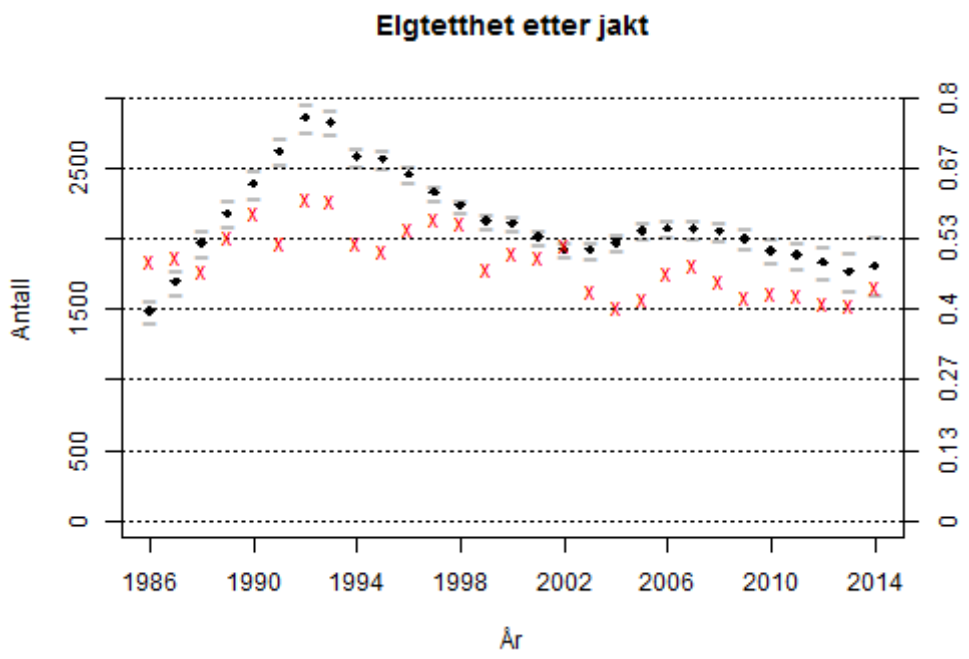

Figur 7. Beregna elgtetthet i ValHal etter jakt med svarte ruter, for perioden 1986-2014. Sett per dag med (røde) kryss.

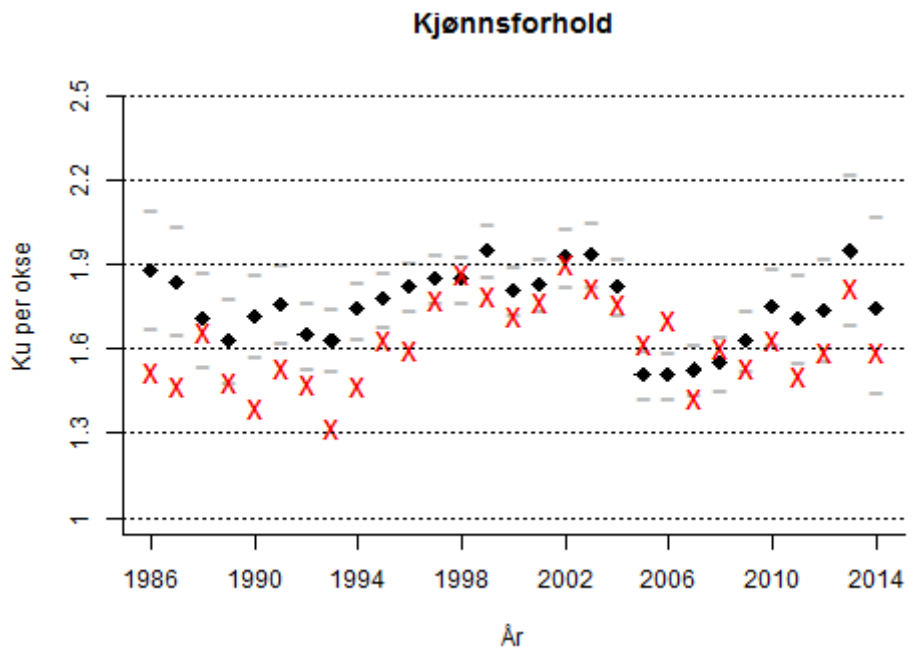

Figur 8. Beregna kjønnsforhold "midt i jakta" i ValHal med svarte ruter og 95 % konfidensintervall med grå strek, for perioden 1986-2014. Ku per okse fra sett elg med røde kryss.

Bestandskondisjon

Både tvillingraten og kalveraten ligger i siste 10-årsperiode på et relativt stabilt nivå, og har vist en positiv utvikling siden siste halvdel av 90-tallet (Figur 9 og 10). I 2014 ble det observert en kalvrate på 0,69 og en tvillingandel på 19 % (1,19 kalv per kalvku). Dette er identiske verdier med hva som ble observert i 2013.

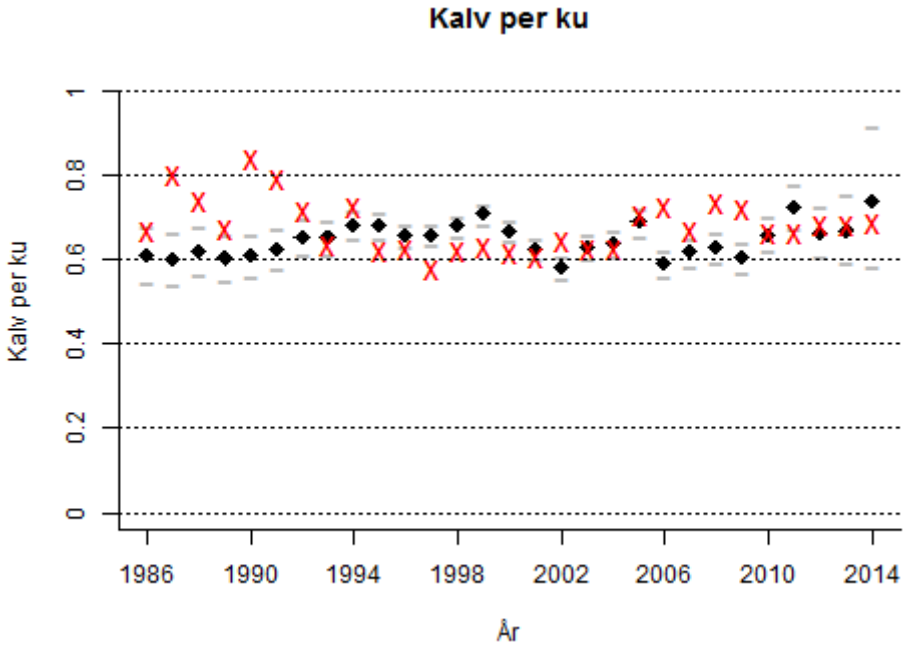

Figur 9. Kalv per ku fra sett elg i ValHal i perioden 1986-2014 med røde kryss. Beregnet kalverate med svarte ruter.

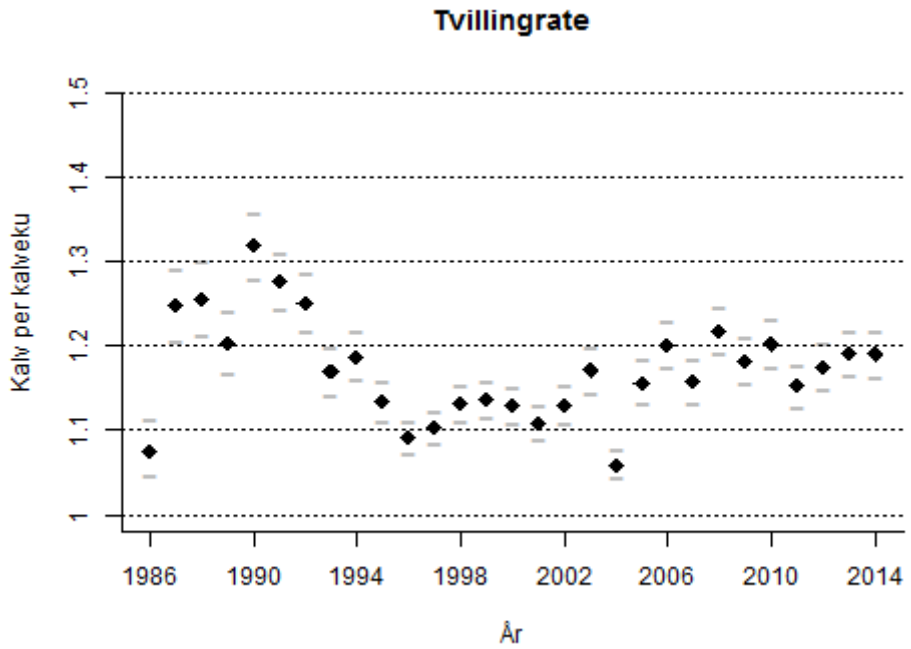

Figur 10. Kalv per kalveku/ tvillingrate fra sett elg i ValHal i perioden 1986-2014. 95 % konfidensintervall med grå streker.

Slaktevektene for kalv og ungdyr har i hele perioden 1997-2014 ligget nokså stabilt, med tendenser til noe høyere vekter rundt årtusenskiftet (Figur 11 og 12). Utviklingen de aller siste år har vært svakt negativ, og i 2013 var vektene nede i hhv. 59 og 122 kg for kalv og ungdyr. I 2014 var snittvektene for ungdyr på samme nivå (122 kg), mens kalvvektene økte noe, til 61 kg.

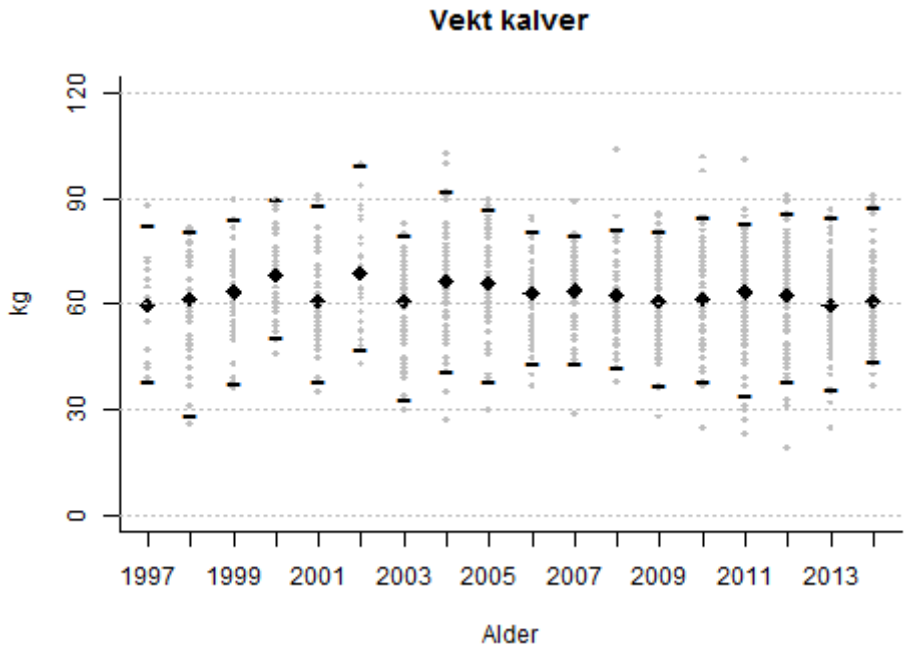

Figur 11. Slaktevekter for kalver skutt ValHal i perioden 1997-2014 (n= 1 274). Gjennomsnitt med svarte «ruter», 95 % konfidensintervall med svarte streker og enkeltindivid med grå punkter.

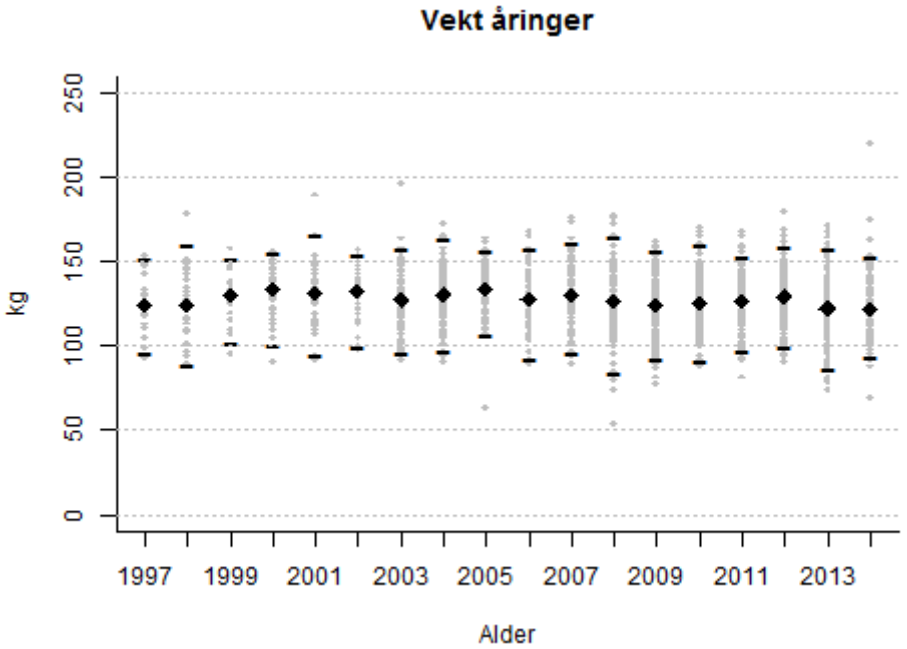

Figur 12. Slaktevekter for ungdyr skutt ValHal i perioden 1997-2014 (n= 1 613). Gjennomsnitt med svarte «ruter», 95 % konfidensintervall med svarte streker og enkeltindivid med grå punkter.

Resultater hjort

Fellingstallene for hjort på «Østlandet» fortsetter å stige. Det samlede fellingstallet i fylkene Akershus, Hedmark, Oppland, Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust- og Vest Agder var ifølge tall fra Statistisk sentralbyrå på i alt 2 498 dyr i 2014. Fellingstallet i ValHal kommunene viser omtrent den samme utviklingen over tid, og det ble i 2014 felt i alt 273 hjort, for øvrig det samme fellingstallet som i 2013 (Figur 13). Av kommunene i ValHal er Vang den største hjortekommunen målt i antall fellinger. Fellingstallet har her de siste årene etablert seg rundt 70 felte hjort, så også i 2014. Deretter følger Flå og Gol med hhv. 42 og 40 felte dyr i 2014. Sør- og Nord-Aurdal felte færrest hjort i 2014, med et fellingstall på hhv. 15 og 17 dyr.

Blant «Østlandsfylkene» er Oppland det største hjortefylket, med i alt 782 felte hjort i 2014. Deretter følger Telemark med 520 felte hjort. I Akershus er fellingstallet fortsatt ikke høyere enn ca. 15-20 dyr årlig.

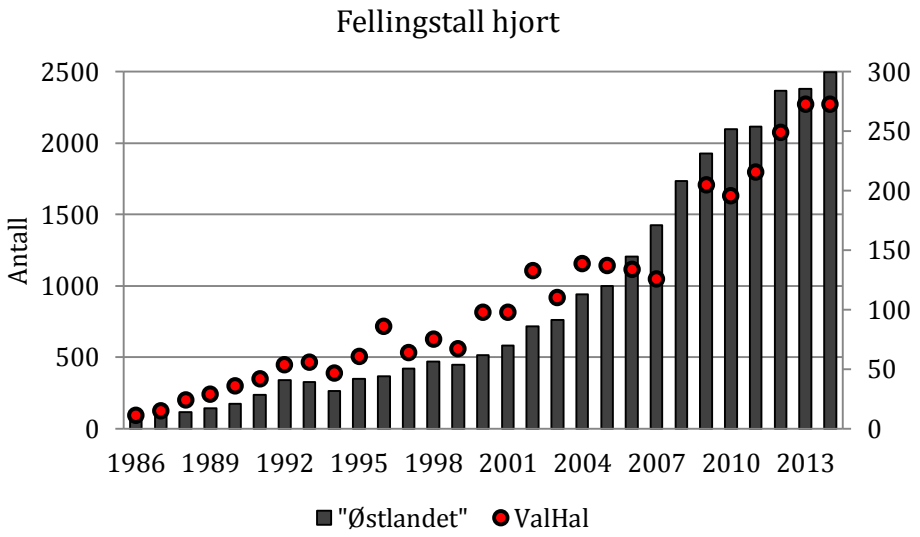

Figur 13. Antall skutte hjort på "Østlandet" (fylkene Akershus, Hedmark, Oppland, Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust- og Vest-Agder, verdier på venstre y-akse), samt samlet fellingstall i «ValHal- kommunene» (dvs. også areal utenfor "ValHal-regionen", verdier på høyre y-akse) i perioden 1986-2014. Data fra Statistisk sentralbyrå (www.ssb.no).

Elgtetthet – trafikkulykker

Sammenstillingen av snødybde og antall trafikkdrept elg, er den samme som vist i tidligere rapporter, men oppdatert med siste års statistikk, og viser dessuten antall trafikkdrepte hjort i alle «ValHal-kommunene» for perioden 1988-2014 (Figur 14). Sammenhengen mellom elgtetthet, snødybde og antall trafikkdrepte elg er drøftet i foregående rapporter[2].

Av kommunene er det i første rekke Nes, Flå og Gol hvor konflikten knyttet til elg og trafikk er størst. Her drepes også en del elg langs jernbanen, som ikke er et problem i de øvrige kommunene.

De fire siste år har antall trafikkdrepte elg vært på et relativt lavt nivå, sammenliknet med tidligere.

Selv om hjortetettheten, og antall felte hjort viser en klar stigende tendens, synes hjorten å være relativt sett mindre «trafikkfarlig» enn elgen. En ser likevel tendenser til at antall påkjørte hjort øker noe i ValHal. Mens det i perioden 1990-1999 gjennomsnittlig ble påkjørt og drept 1,9 hjort årlig, er tilsvarende tall for siste tiårsperiode oppe i 5,4 hjort årlig.

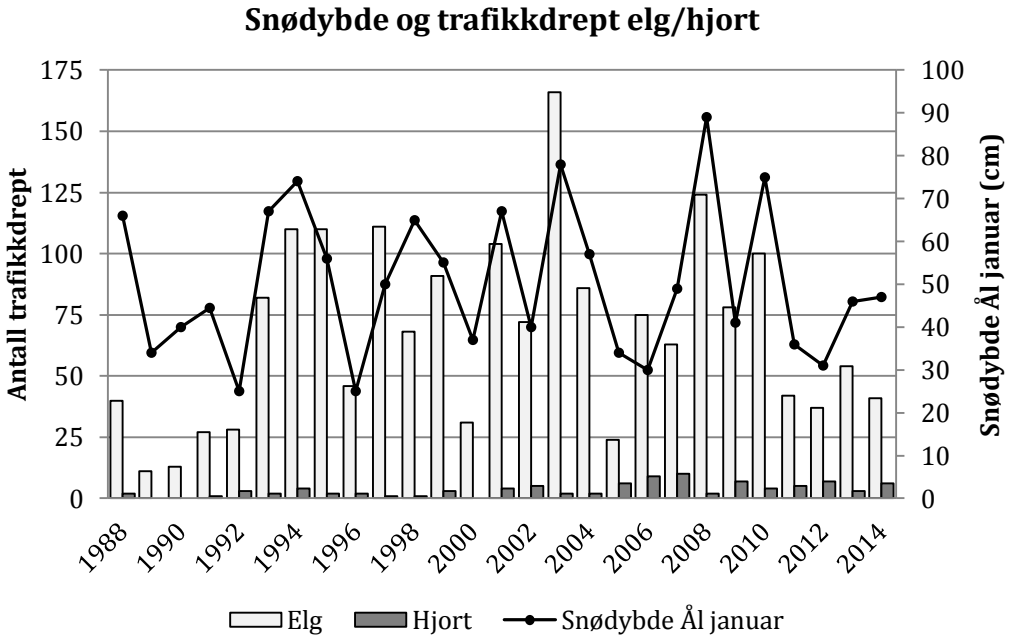

Figur 14. Gjennomsnittlig snødybde i januar i perioden 1988-2014 (cm) fra værstasjonen "Ål III (25230)" med sorte punkt. Antall trafikkdrepte (vei og jernbane) elg og hjort i alle «ValHal-kommunene» samlet vist med hhv. hvite og grå søyler. Merk at antall trafikkdrepte registreres for perioden 01. april til 31. mars. Tallet for 1988 representerer perioden 01. april 1988 til 31. mars 1989 osv.

[2] Gangsei, L.E. 2011. Aldersregistrering og bestandsvurdering for elg og hjort i ValHal etter jakta 2010. Faun Rapport 022-2011. Faun Naturforvaltning AS, Fyresdal Næringshage 3870 Fyresdal.

Regioninndeling

”Valdres”

Data som ligger til grunn er fra Vestre Slidre, samt «ValHal-valda» i Sør-Aurdal og Nord-Aurdal.

Elgtetthet og bestandsstruktur

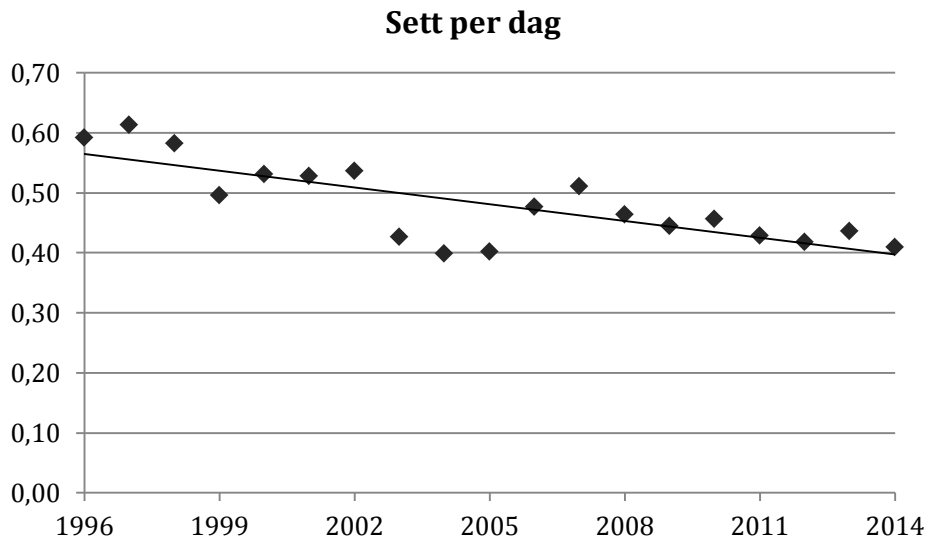

Figur Valdres 1. Sett per dag i perioden 1996-2014.

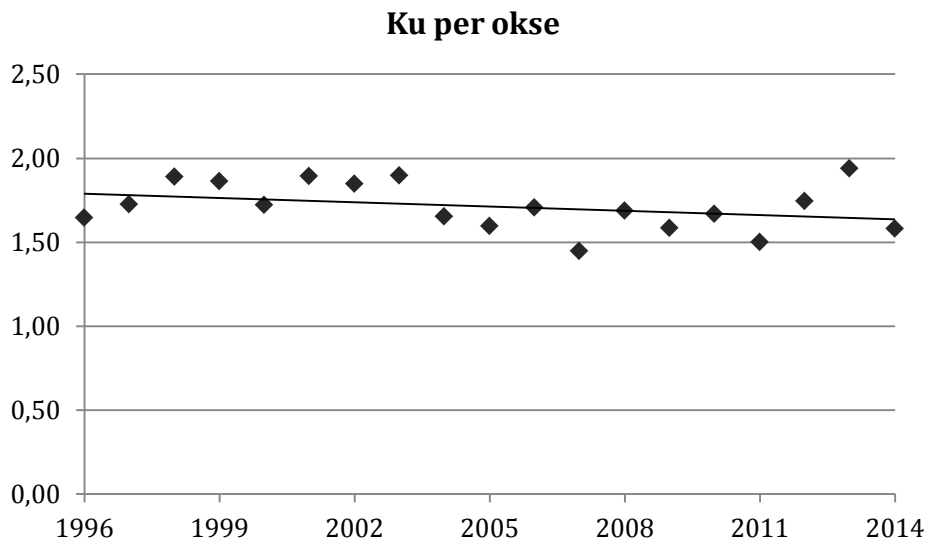

Figur Valdres 2. Ku per okse i perioden 1996-2014.

Bestandskondisjon

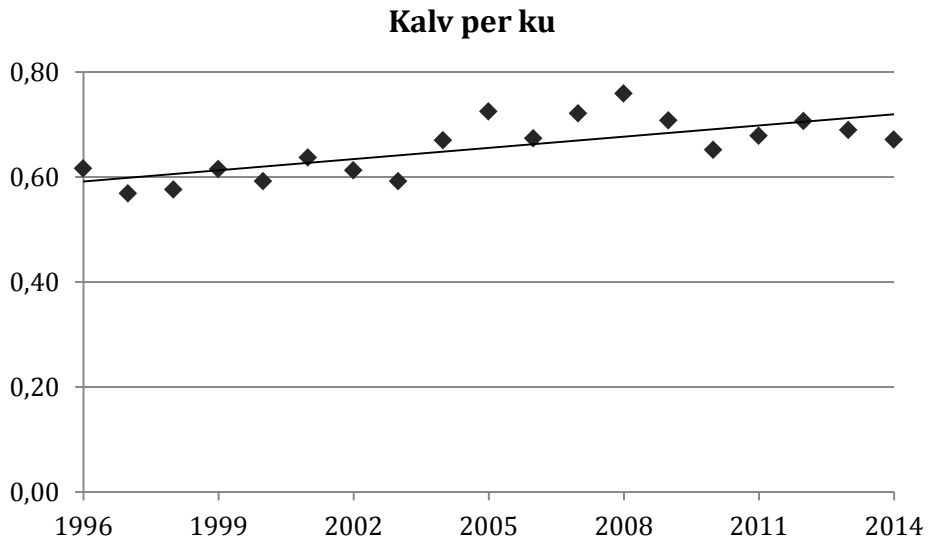

Figur Valdres 3. Kalv per ku i perioden 1996-2014.

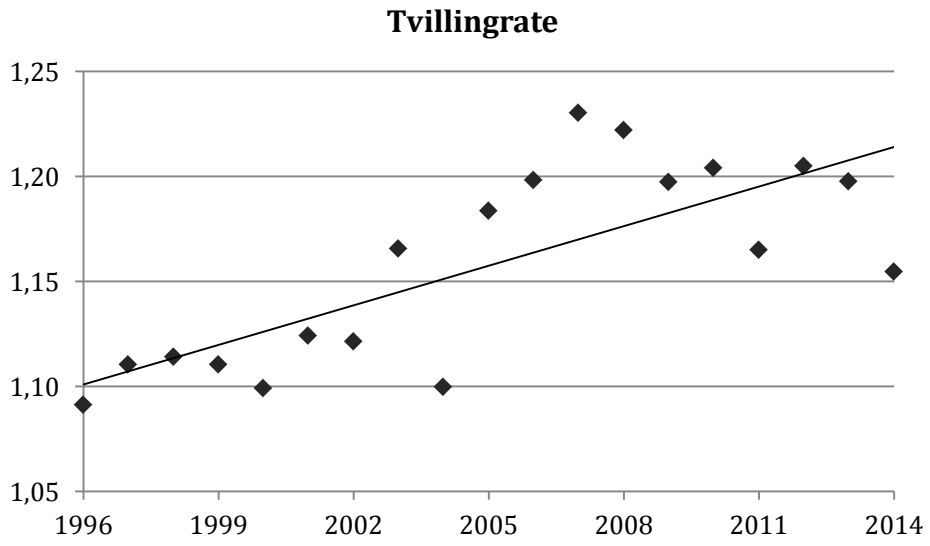

Figur Valdres 4. Kalv per kalveku (tvillingrate) i perioden 1996-2014.

Kommentarer

- «Sett per dag» falt i perioden 1996-2004. Etter dette steg sett per dag verdiene noe, men de siste årene har elgtettheten igjen vist en svakt fallende trend, og ser ut til å ligge nokså stabilt i overkant av 0,4 elg sett per dag. Det ble i 2014 sett 0,41 elg per dag, mot 0,44 i 2013.
- Perioden med høyest elgtetthet tidlig på 90-tallet er ikke kommet med i datasettet.
- Kjønnsforholdet ble gradvis jevnere frem til 2011, men var noe skjevere i 2012 og 13. Dette jevnet seg igjen ut i 2014, da det ble observert 1,58 ku per okse. I hele perioden 1996-2014 har kjønnsforholdet ligget relativt stabilt i intervallet 1,5-2 ku per okse.
- Både kalv og tvillingraten viste en positiv utvikling i perioden 1996-2008. De siste årene har både kalv- og tvillingratene stabilisert seg. Den observerte kalv- og tvillingraten var i 2014 på hhv. 0,67 og 1,15 (15 % tvillingandel). Dette er en liten nedgang for begge verdier sammenliknet med 2013.
- Bestandstettheten for «Valdres» sett under ett, ser ut til å holde seg stabil. For kommunene sett under ett (også areal utenom «ValHal-regionen») varierer elgtettheten (målt som «sett per dag») betydelig. En generell anbefaling for 2015 er å opprettholde jaktuttak tilsvarende 2014-nivå. Mens man i Sør-Aurdal anbefales å holde uttaket stabilt, synes det å være rom for en svak økning i Nord-Aurdal og Vestre-Slidre.

”Hallingdal”

Data som ligger til grunn er fra «ValHal-valda» i kommunene Flå og Nes, samt Gol med unntak av jaktfeltet Granheim/ Skaråsen.

Elgtetthet og bestandsstruktur

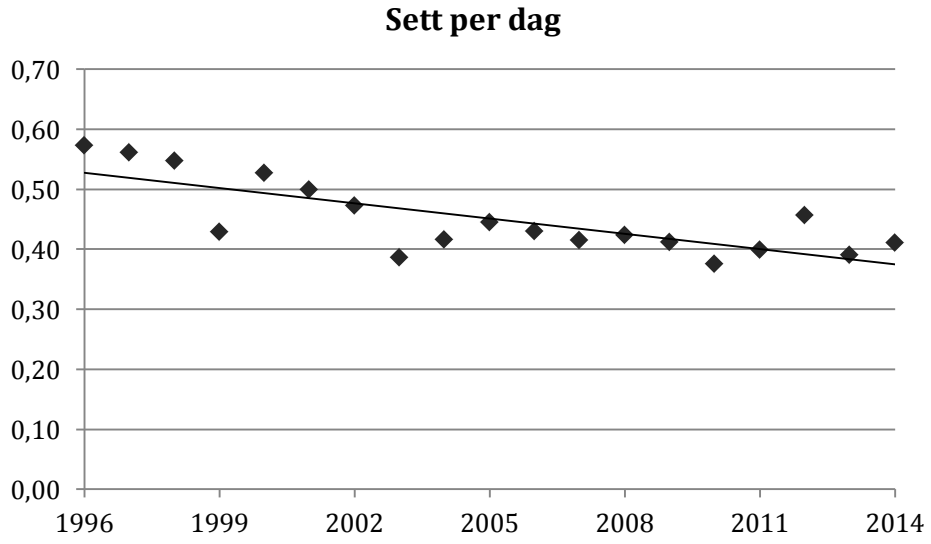

Figur Hallingdal 1. Sett per dag i perioden 1996-2014.

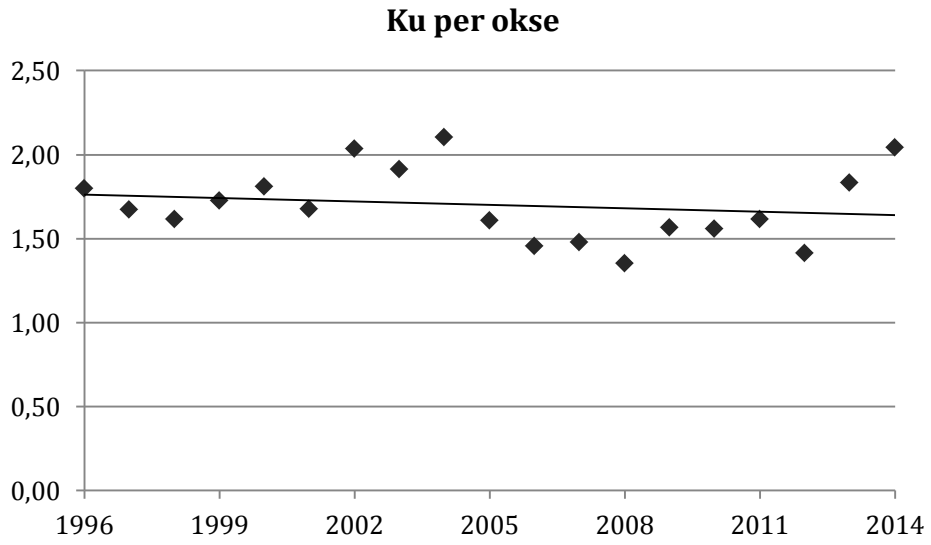

Figur Hallingdal 2. Ku per okse i perioden 1996-2014.

Bestandskondisjon

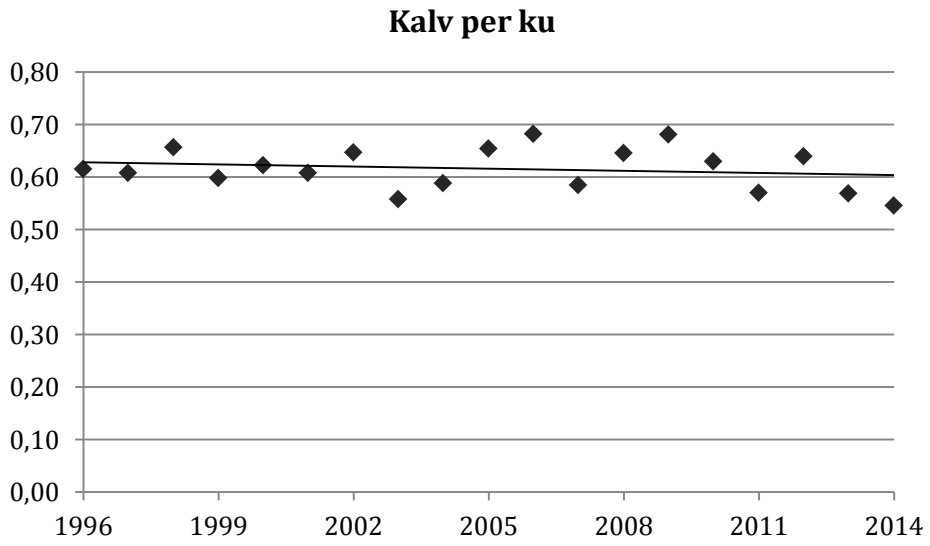

Figur Hallingdal 3. Kalv per ku i perioden 1996-2014.

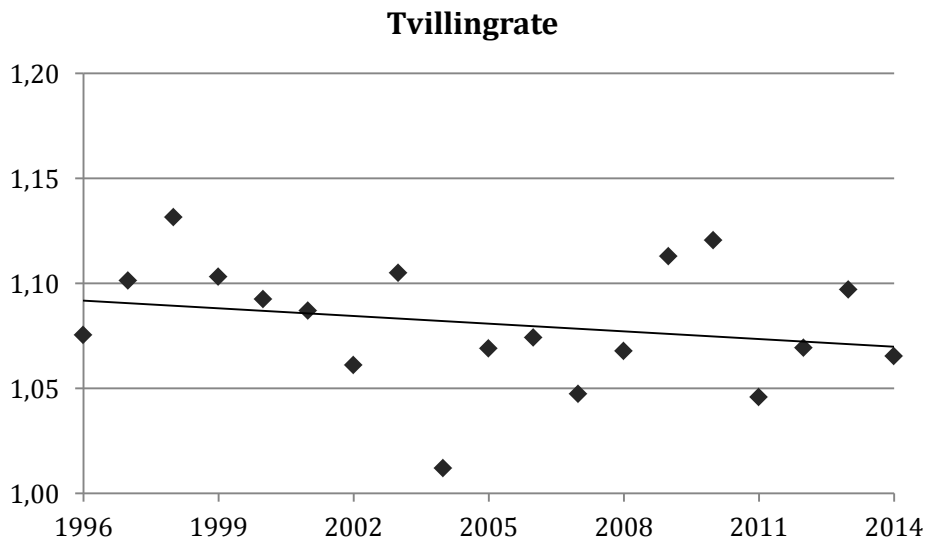

Figur Hallingdal 4. Kalv per kalvku (tvillingrate) i perioden 1996-2014.

Kommentarer

- Elgtettheten ble tydelig redusert i perioden 1996-2003. Etter en svakt fallende trend, med «sett per dag» verdier ned mot 0,4 de siste årene, gikk «sett per dag» markert opp i 2012, til 0,46. I 2013 og 14 ble det sett hhv. 0,39 og 0,41 elg per dag. Alt i alt har man tilsynelatende holdt en relativt stabil bestandsstørrelse i hele perioden 2003-14.
- Kjønnsforholdet ble gradvis skjevere frem til 2004 og var da ca. 2,1 ku per okse. Etter stabile verdier rundt 1,5 ku per okse i perioden 2005-12, ble det i 2013 observert 1,83 ku per okse. Kjønnsforholdet var enda noe skjevere i 2014, med et observert ku-okseforhold på 2,04.
- Kalv- og tvillingraten har ligget relativ stabil gjennom hele perioden 1996-2014, dog med årvisse variasjoner. I 2014 ble det observert en kalv- og tvillingrate på hhv. 0,55 1,07 (7 % tvillingandel). Man ser tegn til at bestandskondisjonen de siste årene viser en svak, negativ utvikling.
- Som i hele ValHal for øvrig, har man i «Hallingdal» de siste år hatt en relativ stabil bestandssituasjon, både med tanke på bestandsstørrelse, fellingstall og bestandskondisjon (målt som kalvrater og slaktevekter).
- Det er til dels betydelige forskjeller mellom Gol, Nes og Flå. Både elgtettheten (målt som sett per dag), og den generelle bestandskondisjonen, ligger per i dag høyere i Gol. Vi anbefaler et jaktuttak i 2015 rundt samme nivå som i 2014. Mens man i arealene i Flå trolig må påregne et stabilt eller noe redusert uttak, kan jaktuttaket i større grad opprettholdes i Nes enda et år. I Gol bør det være rom for et stabilt eller noe økt uttak i 2015.

  For mer inngående analyser av elgbestanden i Nes og Flå, henviser vi til rapporten utarbeidet etter jakta 2014[3].

[3] Stenbrenden, M. 2015. Aldersregistrering og bestandsvurdering av elg i Flå og Nes etter jakta 2014. Faun rapport 006-2014. Faun Naturforvaltning AS, Klokkarhamaren 6, 3870 Fyresdal.

”Øvre ValHal”

Data som ligger til grunn er fra kommunene Vang og Hemsedal samt jaktfeltet Granheim/ Skaråsen i Gol kommune.

Elgtetthet og bestandsstruktur

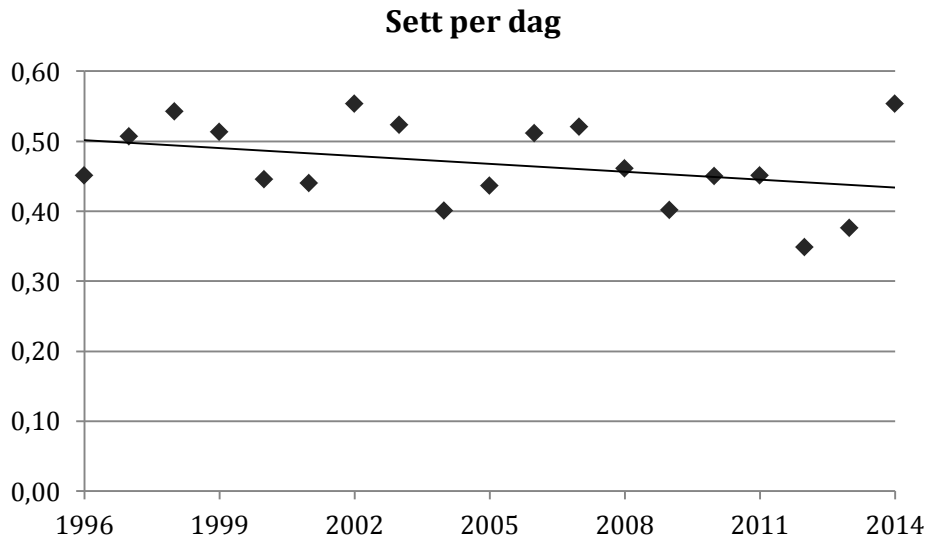

Figur Øvre ValHal 1. Sett per dag i perioden 1996-2014.

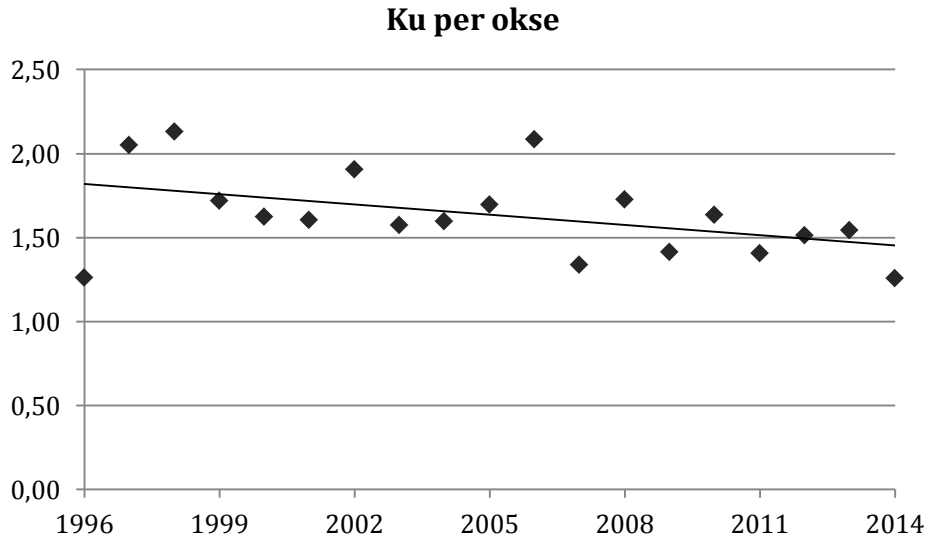

Figur Øvre ValHal 2. Ku per okse i perioden 1996-2014.

Bestandskondisjon

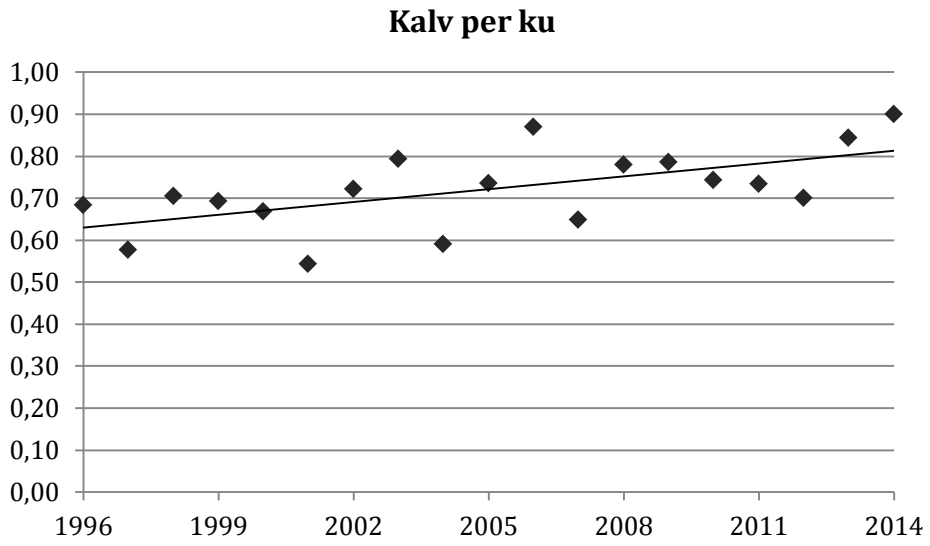

Figur Øvre ValHal 3. Kalv per ku i perioden 1996-2014.

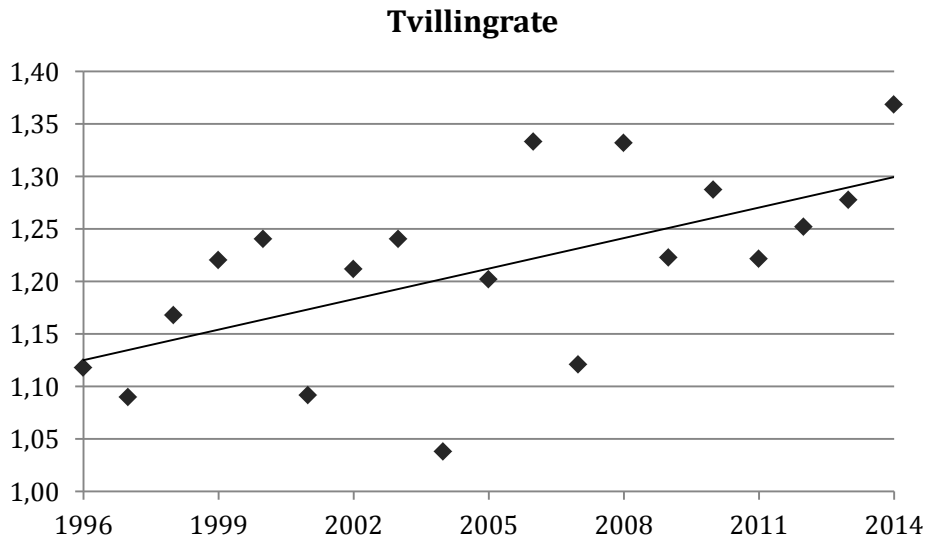

Figur Øvre ValHal 4. Kalv per kalveku (tvillingrate) i perioden 1996-2014.

Kommentarer

- Etter en lengre periode med gradvis fallende elgtetthet, økte «sett per dag» verdien markert i 2014. Det ble da sett 0,55 elg per dag, og en må tilbake til 2002 for å finne tilsvarende verdi. Denne utviklingen skyldes trolig en kombinasjon av et relativt lavt jaktpress forrige år, samt svært høye kalvrater i 2014.
- Økningen i «sett per dag» var særlig stor i Vang, men også betydelig i Hemsedal.
- Ku-okse forholdet ser ut til å ha blitt en anelse jevnere gjennom hele perioden 1996-2014, og i 2014 ble det sett et ku-okseforhold på 1,37. dette er det jevneste kjønnsforholdet som er observert i hele denne perioden.
- Både kalveraten og tvillingraten har vist en klar positiv utvikling over tid. I 2014 steg verdiene ytterligere, og var på svært gode nivå, og i norgessammenheng. Det ble observert en kalv og tvillingrate på hhv. 0,9 og 1,37 (37 % tvillingandel). De 6-7 siste årene har verdiene vært på et gjennomgående høyt nivå.
- Som tidligere bemerket er vi overbevist om at den flotte utviklingen man har sett med hensyn til elgens bestandskondisjon har sammenheng med en redusert elgtetthet i samme periode. Den stadig positive utviklingen i kalvrater, og et jaktuttak som holdes stabilt eller noe redusert de aller siste år, vil med stor sannsynlighet føre til en økt elgtetthet.
- Vi anbefalte i fjorårets rapport sterkt å øke jaktuttaket i 2014, og gjentar denne anbefalingen i år. Økningen behøver nødvendigvis ikke være stor, men et uttak på 50-60 elg i både Hemsedal og Vang bør være realistisk, særlig med tanke på de meget gode kalvratene de siste årene. På den måten kan man øke jaktuttaket noe på omlag samme vinterbestand som i dag, snarere enn at elgtettheten øker fra dagens nivå.

Diskusjon

Elgtetthet og bestandskondisjon

Usikkerheter knyttet til tetthetsberegningene og de forutsetningene vi stiller er utførlig gjennomgått i tidligere rapporter. ValHal utgjør et forholdsvis stort geografisk område. Lange, sammenhengende tidsserier med aldersbestemminger av felt elg, samt gode «sett elg» data fra alle kommunene, gjør at grunnlaget for tetthetsberegningene er meget godt. I sum gjør dette at beregningene i stor grad er presise og pålitelige.

Beregningene etter jakta i 2014, stemmer godt med beregningene gjort i fjorårets rapport[4]. Det ble da beregnet en bestand etter jakt på om lag 1 800 elg, altså tilsvarende beregningene etter jakt i 2014. Det ble videre vurdert at jaktuttak rundt 650 elg ville balansere tilveksten, og at økende jaktuttak utover dette ville gi en tilsvarende bestandsreduksjon. Siden bestandstettheten holder seg stabil for ValHal sett under ett, gir årets beregninger, og våre vurderinger for kommende jaktuttak, mye av de samme konklusjonene. Jaktuttaket, som havnet på ca. 600 elg i 2014, vil trolig medføre en marginal økt elgtetthet for ValHal samlet frem mot neste jakt.

Fremdeles må utviklingen gjennom de siste 15-20 år grunnleggende sett kunne betegnes som positiv. Herunder også et redusert konfliktnivå knyttet til trafikkdrept elg langs vei og jernbane. En utvikling som sannsynligvis skyldes en kombinasjon av en redusert elgtetthet, samt målrettede tiltak for å redusere antall påkjørsler. Årets resultater avslører heller ingen overraskelser med hensyn til utviklingen i elgstammens bestandskondisjon; både kalvrater og vekter føyer seg inn i rekken av tidligere års verdier på et forventet nivå. Når det gjelder slaktevekter økte kalvvektene marginalt fra forrige års noe lave nivå, mens ungdyrvektene holdt seg stabile. Både kalv- og tvillingraten var på samme nivå som i 2013.

ValHal omfatter et stort areal, og de typiske utfordringene knyttet til det å forvalte en felles elgstamme, som også inneholder trekkende individer, gjør seg gjeldende. Forskjeller både i elgtetthet og bestandskondisjon innad i ValHal, gjør at utfordringene varierer noe fra kommune til kommune. Etter en periode med redusert elgtetthet, har man lykkes med å bedre produktiviteten i store deler av regionen. Bestandstettheten er nå i stor grad stabilisert, og både vekter og kalvrater ligger også på et stabilt nivå i siste 5-10 års periode. Det er nå slik at områdene med høyest elgtetthet (målt som «sett per dag»), også har de beste vektene og kalvratene. Grovt sett er de høyereliggende områdene «heldige» i den forstand at elgtettheten («i jakta») er høy, produktiviteten god og kostnadene (skogskader og påkjørsler) relativt beskjedne.

[4] Stenbrenden, M. 2014. Aldersregistrering og bestandsvurdering av elg og hjort i ValHal etter jakta 2013. Faun rapport 006-2014. Faun Naturforvaltning AS, Klokkarhamaren 6, 3870 Fyresdal.

Jaktuttak 2015

Vi har skissert tre ulike jaktuttak for 2015, på hhv. 575, 610, og 650 elg (Tabell 1).
De ulike jaktuttakene gir etter beregningene hhv. en økt, stabil og noe redusert elgtetthet frem til neste jakt i 2016, forutsatt 5 % naturlig dødelighet og en kalvrate lik gjennomsnittet for siste treårsperiode. I tråd med tidligere anbefalinger, samt det faktum at vi tidligere har tendert mot en svak underestimering av siste års tetthet, legger vi alternativet med 650 elg til grunn for vår anbefaling. Det foreslåtte uttaket er noe lavere enn hva vi tidligere har anbefalt, men på bakgrunn av de siste års fellingstall setter vi ikke tallet høyere enn hva vi anser som realistisk.

Uten å fremme detaljerte avskytingsforslag til den enkelte kommune, kan vi grovt skissere følgende forslag: I Flå, Nes og Sør-Aurdal kan avskytingen holdes stabil, eller svakt redusert (Flå). I de resterende kommuner bør avskytingen etter vår oppfatning opprettholdes, eller økes noe. I Vang og Hemsedal spesielt, men også i Vestre-Slidre og Gol, er både elgtettheten og kalvrater opprettholdt på et høyt nivå, og grunnlaget for en svak økning i jaktuttak bør vurderes.

Tabell 1: Beregninger for antall elg fra og med før jakt 2014 til før jakt 2016, ved ulike jaktuttak i 2015. Uttak på 575 elg er vist i øvre tabell, uttak på 610 elg i midtre tabell, og uttak på 650 elg er vist i nedre tabell. Forutsetningene for alle beregningene er 5 % naturlig dødelighet. Det er videre lagt til grunn 0,69 kalv per ku og en hannkalvandel på 53 % før jakt i 2015 (gjennomsnittlig verdi for de tre siste år).

	Før jakt 2014	Jaktuttak 2014	Etter jakt 2014	Før jakt 2015	Jaktuttak 2015	Etter jakt 2015	Før jakt 2016
Kalver	723	129	594	689	125	564	698
Kyr	983	211	772	999	200	799	1011
Okser	701	256	445	722	250	472	732
Sum	2407	596	1811	2410	575	1835	2441
Kalv per ku	0,74		0,77	0,69		0,71	0,69
Ku per okse	1,40		1,73	1,38		1,69	1,38

	Før jakt 2014	Jaktuttak 2014	Etter jakt 2014	Før jakt 2015	Jaktuttak 2015	Etter jakt 2015	Før jakt 2016
Kalver	723	129	594	689	135	554	684
Kyr	983	211	772	999	215	784	992
Okser	701	256	445	722	260	462	718
Sum	2407	596	1811	2410	610	1800	2394
Kalv per ku	0,74		0,77	0,69		0,71	0,69
Ku per okse	1,40		1,73	1,38		1,70	1,38

	Før jakt 2014	Jaktuttak 2014	Etter jakt 2014	Før jakt 2015	Jaktuttak 2015	Etter jakt 2015	Før jakt 2016
Kalver	723	129	594	689	150	539	670
Kyr	983	211	772	999	230	769	971
Okser	701	256	445	722	270	452	701
Sum	2407	596	1811	2410	650	1760	2342
Kalv per ku	0,74		0,77	0,69		0,70	0,69
Ku per okse	1,40		1,73	1,38		1,70	1,39

Hjort
Fellingstallet for hjort i ValHal, stiger i om lag samme takt som for «Østlandet» for øvrig. Selv om det ikke ble ny fellingsrekord i 2014, ble jaktuttaket opprettholdt på samme nivå som i 2013. Hjortens rolle og verdi som jaktobjekt blir stadig større, noe som også er en følge av en god bestandskondisjon og store dyr.

Fremdeles er tettheten av hjort for de fleste kommuner lav sett under ett, og en bestandsrettet forvaltning er fortsatt utfordrende. Dette kompliseres også av at tettheten av dyr er ujevn. Det er derfor fremdeles vanskelig å gi annet enn overordnede anbefalinger.

Vi anbefaler fremdeles å opprettholde jakttrykket, og at man utnytter hjorten fullt ut som jaktobjekt. For å opprettholde en attraktiv hjortebestand med et høyt innslag av store bukker, kan en forsøke å tilstrebe et relativt jevnt uttak av hann- og hodyr.

Konklusjon

Elgtettheten etter jakta i 2014 er beregnet til i overkant av 1 800 elg. I 2014 ble det felt 596 elg i ValHal, en nedgang på 84 dyr fra 2013, og det laveste fellingstallet siden 2006.
Etter flere år med en jevn, rolig bestandsnedgang, indikerer resultatene en svak økning i elgtetthet fra foregående år. For ValHal sett under ett forventer vi dermed en stabil, eller marginalt økt elgtetthet frem mot jakta i 2015.

Utviklingen i elgens bestandskondisjon de siste 15-20 år, må grunnleggende sett sies å ha vært positiv. Årets resultater underbygger imidlertid inntrykket av at den positive utviklingen nå synes å ha stagnert, og at både slaktevekter og kalvrater er stabile rundt dagens nivå. I 2014 var snittvektene for kalv og ungdyr på hhv. 61 og 122 kg, mens kalv og tvillingraten var på hhv. 0,69 og 1,19 (19 % tvillingandel).

Forskjeller innad i ValHal begynner å gjøre seg gjeldende ved at man i «Hallingdal» har en noe lavere produktivitet enn i «Valdres» og «Øvre ValHal». Særlig i «Øvre ValHal» har man hatt en god utvikling i kalvratene de siste årene, med rekordhøye verdier i 2014.

Over tid er kostnadene knyttet til påkjørsler av elg langs vei og jernbane betydelig redusert. En utvikling som sannsynligvis skyldes en kombinasjon av en redusert elgtetthet, samt målrettede tiltak for å redusere antall påkjørsler.

Vi har for 2015 anbefalt et jaktuttak på om lag 650 elg for ValHal samlet. Dette tilsvarer en økning på ca. 50 dyr sammenliknet med jaktuttaket i 2014. I Flå, Nes og Sør-Aurdal kan avskytingen holdes stabil, eller svakt redusert (Flå). I de resterende kommuner kan avskytingen etter vår oppfatning opprettholdes, eller økes noe. I Vang og Hemsedal spesielt, men også i Vestre-Slidre og Gol, er både elgtetthet og kalvrater opprettholdt på et høyt nivå, og en svak økning i jaktuttak bør vurderes.

Vedlegg 1. Sett elg i ValHal fordelt på kommuner.

Rådata hentet fra Hjorteviltregisteret.

Hemsedal

		Sette elg							Felte elg						
År	**Jeger-dags-verk**	**Okse**	**Ku u. kalv**	**Ku m. 1 kalv**	**Ku m. 2 kalver**	**Alle kalver**	**Ukjent**	**Sum**	**Okse-kalv**	**Ku-kalv**	**Okse 1,5 år**	**Ku 1,5 år**	**Eldre okse**	**Eldre ku**	**Sum**
2014	584	85	56	52	21	95	36	345	5	9	7	5	12	11	49
2013	599	69	43	52	14	80	34	292	8	7	12	7	8	3	45
2012	466	54	45	37	4	60	23	223	6	12	6	9	13	10	56
2011	530	76	56	53	18	91	49	343	9	8	11	5	11	13	57
2010	494	70	53	38	6	61	22	250	9	7	8	3	18	12	57
2009	577	75	38	50	8	69	29	269	12	8	6	11	9	10	56
2008	677	56	65	50	4	62	20	257	10	8	8	9	7	9	51
2007	376	59	37	38	9	56	15	214	12	9	10	4	8	10	53
2006	449	52	60	54	10	79	15	270	10	9	5	6	10	9	49
2005	449	54	52	33	10	56	12	217	10	12	1	7	13	7	50
2004	617	58	38	36	2	41	19	194	7	10	7	4	11	9	48
2003	399	42	24	26	4	34	24	154	5	8	4	7	8	8	40
2002	486	47	43	31	3	42	19	185	12	5	6	5	14	7	49
2001	500	58	47	51	3	62	32	253	12	11	5	6	17	11	62
2000	651	72	69	58	14	85	27	321	15	10	7	4	21	15	72

Gol

		Sette elg							Felte elg						
År	**Jeger-dags-verk**	**Okse**	**Ku u. kalv**	**Ku m. 1 kalv**	**Ku m. 2 kalver**	**Alle kalver**	**Ukjent**	**Sum**	**Okse-kalv**	**Ku-kalv**	**Okse 1,5 år**	**Ku 1,5 år**	**Eldre okse**	**Eldre ku**	**Sum**
2014	1436	158	109	141	34	212	101	755	10	5	17	15	29	35	111
2013	1310	115	124	112	36	195	59	641	10	6	16	23	24	32	111
2012	1175	151	103	107	20	160	75	616	6	8	22	16	30	27	109
2011	1192	98	84	93	23	142	89	529	7	8	19	22	24	25	105
2010	1259	119	83	106	35	185	53	581	4	9	25	14	32	27	111
2009	1112	110	74	119	44	210	62	619	6	7	20	14	24	21	92
2008	1155	133	96	133	65	269	88	784	4	8	27	18	23	23	103
2007	1183	147	83	149	18	187	88	672	6	11	17	16	31	21	102
2006	1213	149	71	165	49	268	57	759	13	8	21	15	23	20	100
2005	1044	113	80	133	22	178	83	609	18	12	15	15	23	22	105
2004	1290	119	111	175	3	181	65	654	8	11	10	13	22	23	87
2003	973	94	98	118	36	191	61	598	15	10	10	21	21	24	101
2002	1041	101	96	175	39	256	60	727	10	12	20	16	22	28	108
2001	982	116	91	151	19	189	126	692	10	20	19	19	25	27	120
2000	916	150	112	149	42	237	69	759	10	7	22	15	30	35	119

Nes

		Sette elg							Felte elg						
År	**Jeger-dags-verk**	**Okse**	**Ku u. kalv**	**Ku m. 1 kalv**	**Ku m. 2 kalver**	**Alle kalver**	**Ukjent**	**Sum**	**Okse-kalv**	**Ku-kalv**	**Okse 1,5 år**	**Ku 1,5 år**	**Eldre okse**	**Eldre ku**	**Sum**
2014	1942	148	187	140	2	150	68	695	21	23	25	23	43	35	170
2013	1823	170	134	144	3	156	79	686	32	25	24	17	53	51	202
2012	1882	199	120	155	9	180	136	799	29	26	29	23	42	36	185
2011	1643	207	125	153	2	166	107	760	30	30	28	23	52	45	208
2010	1941	208	142	178	7	197	133	865	24	21	33	20	45	45	188
2009	1818	205	133	158	3	169	120	788	27	20	31	14	51	42	185
2008	1811	221	132	150	0	154	92	749	26	23	27	20	47	44	187
2007	1727	248	142	156	5	181	127	859	23	25	24	14	44	34	164
2006	1769	205	134	123	4	138	97	701	24	19	28	21	34	31	157
2005	1805	213	124	154	18	199	157	865	25	34	29	9	26	36	159
2004	1894	232	165	169	13	202	144	925	26	31	22	17	38	43	177
2003	1892	157	149	165	13	197	88	769	28	25	29	33	39	45	199
2002	1623	220	157	161	14	195	133	880	36	32	28	27	56	46	225
2001	1918	199	150	161	13	188	102	813	33	29	26	26	58	50	222
2000	2335	274	218	220	21	276	158	1171	37	30	34	24	45	42	212

Flå

		Sette elg							Felte elg						
År	**Jeger-dags-verk**	**Okse**	**Ku u. kalv**	**Ku m. 1 kalv**	**Ku m. 2 kalver**	**Alle kalver**	**Ukjent**	**Sum**	**Okse-kalv**	**Ku-kalv**	**Okse 1,5 år**	**Ku 1,5 år**	**Eldre okse**	**Eldre ku**	**Sum**
2014	1879	125	115	116	6	139	69	570	21	15	27	10	27	29	129
2013	2041	172	136	144	6	168	74	700	20	26	27	20	37	29	159
2012	1893	173	143	147	9	179	101	752	20	20	33	17	33	39	162
2011	1829	200	147	166	9	188	106	816	15	15	33	23	36	32	154
2010	1831	197	116	140	17	181	85	736	20	14	26	23	39	34	156
2009	1791	178	149	132	9	157	79	704	13	22	32	18	28	37	150
2008	1836	196	150	165	6	184	104	805	27	12	27	18	38	32	154
2007	1624	211	175	155	18	201	105	865	15	12	29	26	32	33	147
2006	1717	208	128	155	22	206	98	817	12	17	33	23	28	25	138
2005	1695	206	123	163	17	204	101	814	19	14	34	13	29	32	141
2004	1570	171	152	125	7	148	89	692	20	15	26	24	24	25	134
2003	1887	180	151	157	12	188	97	785	19	20	32	24	31	33	159
2002	1686	215	164	175	17	230	116	917	20	26	45	35	45	30	201
2001	1573	244	206	254	16	292	142	1154	21	21	36	34	52	48	212
2000	1360	231	181	179	13	219	101	924	26	29	46	25	52	36	214

Vang

		Sette elg							Felte elg						
År	**Jeger-dags-verk**	**Okse**	**Ku u. kalv**	**Ku m. 1 kalv**	**Ku m. 2 kalver**	**Alle kalver**	**Ukjent**	**Sum**	**Okse-kalv**	**Ku-kalv**	**Okse 1,5 år**	**Ku 1,5 år**	**Eldre okse**	**Eldre ku**	**Sum**
2014	1169	168	52	74	45	164	124	627	2	1	11	4	15	10	43
2013	1283	105	45	63	21	106	54	394	7	7	15	7	13	7	56
2012	1350	105	79	48	17	90	70	409	6	6	3	6	19	15	55
2011	1298	137	67	71	9	92	93	469	6	3	13	6	18	15	61
2010	1094	103	81	51	26	105	65	431	6	3	12	10	19	12	62
2009	1271	133	65	65	9	84	53	409	0	0	9	6	20	17	52
2008	1326	148	86	56	20	97	91	498	0	0	7	7	22	12	48
2007	1232	163	98	87	3	93	120	564	1	0	12	9	22	13	57
2006	1203	101	61	61	28	121	130	502	3	2	15	7	13	4	44
2005	1222	109	64	66	10	97	135	481	5	7	11	11	13	9	56
2004	891	101	62	78	3	85	71	400	11	8	5	9	12	10	55
2003	1172	147	77	95	26	148	157	650	7	4	9	13	8	11	52
2002	1134	144	111	99	21	141	121	637	3	4	11	14	14	11	57
2001	1378	155	117	83	11	95	115	576	7	8	4	16	14	10	59
2000	1369	156	103	76	16	113	70	534	14	8	13	7	16	16	74

Vestre Slidre

		Sette elg							Felte elg						
År	**Jeger-dags-verk**	**Okse**	**Ku u. kalv**	**Ku m. 1 kalv**	**Ku m. 2 kalver**	**Alle kalver**	**Ukjent**	**Sum**	**Okse-kalv**	**Ku-kalv**	**Okse 1,5 år**	**Ku 1,5 år**	**Eldre okse**	**Eldre ku**	**Sum**
2014	823	140	87	110	22	156	61	576	5	10	17	12	17	14	75
2013	894	125	106	93	44	188	81	637	13	7	16	11	16	16	80
2012	1140	135	104	104	42	189	79	653	7	12	12	14	15	20	80
2011	1184	162	80	102	51	206	128	729	12	10	20	17	20	18	97
2010	1634	144	109	84	51	193	117	698	15	15	15	20	19	20	104
2009	1500	126	79	83	43	174	113	618	13	13	17	12	22	18	95
2008	1171	119	86	98	57	214	88	662	19	17	14	6	20	20	96
2007	1027	189	101	109	28	169	147	743	20	8	21	10	22	21	102
2006	1010	159	118	117	40	203	112	749	17	13	12	16	20	14	92
2005	1126	128	79	87	29	151	73	547	13	15	13	6	14	23	84
2004	1050	151	84	128	20	168	102	653	15	14	11	13	16	14	83
2003	1297	121	110	100	21	145	102	599	9	9	17	11	16	16	78
2002	1118	154	144	147	27	219	171	862	16	16	11	15	25	25	108
2001	1078	147	101	161	17	200	126	752	20	20	16	11	24	14	105
2000	1198	226	151	159	20	204	138	898	20	24	11	11	23	15	104

Nord-Aurdal

		Sette elg							Felte elg						
År	**Jeger-dags-verk**	**Okse**	**Ku u. kalv**	**Ku m. 1 kalv**	**Ku m. 2 kalver**	**Alle kalver**	**Ukjent**	**Sum**	**Okse-kalv**	**Ku-kalv**	**Okse 1,5 år**	**Ku 1,5 år**	**Eldre okse**	**Eldre ku**	**Sum**
2014	2085	238	173	175	29	241	108	964	30	35	22	17	41	30	175
2013	2051	195	168	180	22	228	90	883	32	27	23	24	41	36	183
2012	1726	194	138	134	21	178	88	753	30	25	14	17	41	29	156
2011	2251	198	159	172	24	223	96	872	38	25	16	14	42	40	175
2010	2188	208	178	193	23	245	142	989	32	28	11	22	39	42	174
2009	1841	197	155	157	26	209	91	835	31	34	9	11	44	39	168
2008	2103	191	149	197	32	263	76	908	25	36	8	18	48	34	169
2007	2057	202	186	164	33	231	121	937	35	31	9	14	42	36	167
2006	1874	174	155	146	43	233	126	877	39	26	9	15	39	29	157
2005	1648	192	154	164	29	225	126	890	35	24	13	13	39	34	158
2004	1845	183	148	164	21	210	129	855	39	33	18	15	35	36	176
2003	2064	214	239	222	37	297	154	1163	34	40	15	26	41	41	197
2002	1913	196	180	201	34	275	114	1000	43	40	15	15	49	44	206
2001	2201	238	289	246	35	327	190	1325	44	50	16	14	51	43	218
2000	2373	232	251	224	14	260	145	1126	53	36	17	17	54	48	225

Sør-Aurdal (flere år med data direkte fra kommunen)

		Sette elg							Felte elg						
År	**Jeger-dags-verk**	**Okse**	**Ku u. kalv**	**Ku m. 1 kalv**	**Ku m. 2 kalver**	**Alle kalver**	**Ukjent**	**Sum**	**Okse-kalv**	**Ku-kalv**	**Okse 1,5 år**	**Ku 1,5 år**	**Eldre okse**	**Eldre ku**	**Sum**
2014	3748	285	245	217	24	280	120	1171	19	13	50	27	48	46	203
2013	3985	322	279	262	36	352	179	1430	24	17	54	39	61	59	254
2012	3643	278	215	226	35	313	146	1213	35	24	35	24	72	53	243
2011	3872	357	267	235	16	300	182	1357	37	33	51	32	68	72	293
2010	3076	326	250	214	35	298	188	1311	24	26	50	37	83	70	290
2009	3152	304	201	226	25	291	200	1247	27	23	44	36	56	51	237
2008	2790	327	191	191	25	259	129	1122	15	19	42	31	51	32	190
2007	2745	255	140	163	59	297	113	1027	13	14	31	23	48	33	162
2006	2502	171	126	124	18	166	81	686	22	15	28	15	36	28	144
2005	3263	190	136	149	29	218	102	824	14	18	30	11	33	32	138
2004	3483	175	149	151	13	191	126	805	28	30	29	15	37	35	174
2003	3881	233	205	157	22	210	124	951	47	35	37	21	55	54	249
2002	3352	263	223	191	13	234	131	1055	45	41	31	28	54	52	251
2001	3633	286	248	215	32	293	141	1215	52	40	43	23	60	64	282
2000	3574	257	239	217	20	271	146	1150	53	43	36	26	56	51	265

ValHal

		Sette elg							Felte elg						
År	**Jeger-dags-verk**	**Okse**	**Ku u. kalv**	**Ku m. 1 kalv**	**Ku m. 2 kalver**	**Alle kalver**	**Ukjent**	**Sum**	**Okse-kalv**	**Ku-kalv**	**Okse 1,5 år**	**Ku 1,5 år**	**Eldre okse**	**Eldre ku**	**Sum**
2014	8947	944	657	689	162	1036	510	3998	69	60	117	78	139	133	596
2013	9344	830	672	677	160	1035	454	3828	92	62	126	105	156	139	680
2012	8869	864	614	628	133	944	468	3651	75	90	100	84	174	143	666
2011	8975	932	617	660	119	930	582	3840	88	75	129	99	169	163	723
2010	8872	893	686	616	156	971	520	3842	80	67	132	100	191	171	741
2009	8546	861	539	639	143	951	504	3637	73	70	104	88	164	141	640
2008	8702	912	607	672	187	1083	478	3939	68	79	115	87	155	121	625
2007	7979	974	608	657	123	928	588	3878	75	62	108	79	163	132	619
2006	7774	794	557	639	161	988	525	3664	87	66	93	83	130	104	563
2005	8171	780	519	629	117	896	499	3440	97	96	65	80	124	128	590
2004	8464	764	567	734	46	844	467	3422	95	102	62	83	127	119	588
2003	8575	798	680	639	132	911	584	3744	89	89	77	125	136	142	658
2002	7903	863	745	781	117	1065	571	4142	103	92	96	112	161	159	723
2001	8693	952	769	815	99	1026	680	4341	122	126	85	114	181	154	783
2000	8916	1048	848	833	123	1113	571	4534	137	102	98	105	175	137	752